

Posudek bakalářské práce:

Veronika VRZALOVA: Role sociální opory u příslušníků Hasičského záchranného sboru
Praha, FHS UK Praha, 2006.

Předložená bakalářská práce se zaměřuje na jeden aspekt činnosti hasičských záchranářů. Jedná se o profesi, jejíž společenský význam v posledních desetiletích narůstá a to v souvislosti s rostoucím výskytem rizik různých katastrof – ať již přírodních či člověkem způsobených – a v neposlední řadě i s rizikem teroristických akcí. Jedná se dnes o plně profesionální organizace. Nároky na ně po stránce psychologické nejsou u nás pravděpodobně propracovány – alespoň dle dostupných literárních údajů. Již to samo naznačuje, že každý pokus o mapování nároků i osobnostních předpokladů pro činnost v této profesi je velmi potřebný

Předložená studie má 3 části. Autorka se zaměřuje na jeden důležitý aspekt činnosti Hasičského záchranného sboru a to na sociální oporu uvnitř jednotlivých pracovních skupin. Z hlediska psychologie zdraví se jedná o důležitý moment. Jednotlivé skupiny pracují převážně v týmech, ve kterých se nezbytně musí na sebe vzájemně spoléhat. Tema je jednou ze základních otázek sociální psychologie a jeho volba je společensky užitečná

V první části bakalářské práce (str 6 – 19) je tento pojem vyložen z různých aspektů (definice, základní teorie, výzkumné přístupy, druhy sociální opory, různá rizika a konečně i různé techniky, jak sociální oporu hodnotit) Výklad je sice stručný, ale věcně přiměřený. Postrádám pouze úvahu o dynamice sociálních opor v týmu v průběhu času a na základě skupinových zkušeností. Literární orientace odpovídá nárokům na bakalářskou práci

Druhá část se zaměřuje na charakteristiku Integrovaného záchranného systému v ČR. Tato partie je pro čtenáře velmi důležitá – jedná se o informace, které nejsou běžně známé. Většinou je v povědomí pouze tradiční systém dobrovolných hasičských sborů. Cením si, že autorka zachytila i poslední pravidla, která se objevila začátkem tohoto roku. Stejně tak je důležitý popis celkového pracovního režimu – 24 hodin ve směně a pak 48 hodin volna. Práce v podobných provozech je z hlediska mentální hygieny velmi náročná a připočteme-li k tomu i mnohá rizika, je zřejmé, že se jedná o problematiku závažnou i z hlediska psychologie zdraví.

Třetí část věnovala autorka vlastnímu šetření. Sledovala celkem 93 osob, které pracují ve 4 střediscích. Zvolila dotazníkovou metodu a do šetření vložila jednak standardní test osobnosti, jednak vlastní posuzovací škálu. Data jsou zpracována popisnými metodami, jsou předložena střízlivě a s jistým nadhledem. Za zajímavý nálezn považuji zjištění, že většina záchranářů spatřuje oporu v rodině či v partnerském vztahu, což naznačuje, že v obtížných situacích se hledají opory v základních mezilidských vztazích. Naproti tomu relativně nízká sociální opora u nadřízených není dobrým znakem – byť i asi patří k běžným stížnostem naříkat si na nadřízené. Positivně hodnotím i úvahu autorky o tom, zda by v šetření měla být použita kontrolní skupina.

K debatě při obhajobně doporučuji a) možnost využití Eysenckova schématu získaných dat do 4 kvadrantů s přesahem do úvah typologických, b) zvážit, zda v datech o

počtu osob v rodině, které jsou jednotlivcům oporou, by bylo možno kalkulovat ⁱ velikost rodiny –pokud vůbec existuje, c) zvážit i vliv délky služebních let jako další proměnné

Závěr: Předloženou bakalářskou práci Veroniky Vrzalové považuji za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím ji 38 body. Vycházím z toho, že se jedná o tema, které není u nás nikým zpracováno

Praha, 15. 2. 2006

Václav Břicháček